

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1985 Nr. 157

A. TITEL

*Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie;
Versailles, 28 juni 1919*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst, zoals gewijzigd tot en met de wijziging van 22 juni 1972, zijn geplaatst in *Trb.* 1975, 102.

C. VERTALING

Zie *Trb.* 1975, 102.

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1953, 130, *Trb.* 1962, 120, *Trb.* 1963, 82, *Trb.* 1965, 41, *Trb.* 1972, 83, *Trb.* 1974, 69 en *Trb.* 1975, 102.

E. BEKRACHTIGING

Zie *Trb.* 1953, 130, *Trb.* 1962, 120, *Trb.* 1963, 82, *Trb.* 1966, 139, *Trb.* 1974, 69, *Trb.* 1975, 102, *Trb.* 1977, 105 en *Trb.* 1981, 64.

F. TOETREDING

Zie *Trb.* 1953, 130, *Trb.* 1962, 120, *Trb.* 1963, 82, *Trb.* 1964, 137, *Trb.* 1965, 41, *Trb.* 1966, 139, *Trb.* 1968, 174, *Trb.* 1969, 174, *Trb.* 1972, 83, *Trb.* 1974, 69, *Trb.* 1977, 105, *Trb.* 1981, 64 en *Trb.* 1983, 162.

Behalve de aldaar genoemde is nog de volgende Staat, in overeenstemming met artikel 1 van het Statuut, door nederlegging van een akte

van aanvaarding bij de Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau, Partij geworden bij het Statuut:

Solomoneilanden . . . . . 28 mei 1984

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1953, 130, *Trb.* 1962, 120, *Trb.* 1963, 82, *Trb.* 1965, 41, *Trb.* 1975, 102 en *Trb.* 1981, 64.

I. OPZEGGING

Zie *Trb.* 1953, 130, *Trb.* 1981, 64 en *Trb.* 1983, 162.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1953, 130 en laatstelijk *Trb.* 1983, 162.

Voor het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties zie ook *Trb.* 1985, 5.

Volledigheidshalve volgen hieronder de titels van de nog niet eerder in voorgaande Tractatenbladen genoemde Aanbevelingen 1 t/m 112¹⁾.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar eerste zitting te Washington van 29 oktober 1919 tot 27 januari 1920 aangenomen:

Aanbeveling 1 betreffende werkloosheid.

Aanbeveling 2 betreffende de wederkerigheid van behandeling van buitenlandse werknemers.

Aanbeveling 3 betreffende de voorkoming van anthrax (miltvuur).

Aanbeveling 4 betreffende de bescherming van vrouwen en kinderen tegen loodvergiftiging.

Aanbeveling 5 betreffende de instelling van overheidsdiensten voor de volksgezondheid.

Aanbeveling 6 betreffende de toepassing van het Verdrag van Bern van 1906, betreffende het verbod van het gebruik van witte fosfor bij de fabricage van lucifers.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar tweede zitting te Genua van 15 juni tot 10 juli 1920 aangenomen:

---

¹⁾ De Engelse resp. de Franse tekst van de Aanbevelingen zijn afgedrukt in een uitgave van de Internationale Arbeidsorganisatie getiteld: resp. *Conventions and Recommendations adopted by the International Labour Conference* en *Conventions et Recommendations adoptées par la Conférence internationale du travail*.

Aanbeveling 7 betreffende de beperking van de arbeidstijd in de visserij;

Aanbeveling 8 betreffende de beperking van de arbeidstijd in de binnenvaart.

Aanbeveling 9 betreffende de opstelling van nationale codes voor zeelieden.

Aanbeveling 10 betreffende een werkloosheidsverzekering voor zee-
lieden.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar derde zitting te Genève van 25 oktober tot 19 november 1921 aangenomen:

Aanbeveling 11 betreffende de voorkoming van werkloosheid in de landbouw.

Aanbeveling 12 betreffende de bescherming, voor en na de bevalling, van vrouwelijke loontrekkenden in de landbouw.

Aanbeveling 13 betreffende nachtarbeid van vrouwen in de landbouw.

Aanbeveling 14 betreffende nachtarbeid van kinderen en jongeren in de landbouw.

Aanbeveling 15 betreffende de ontwikkeling van landbouwtechnisch onderwijs.

Aanbeveling 16 betreffende de eisen te stellen aan door de werkgever te verschaffen accommodatie voor inwonende werknemers in de landbouw.

Aanbeveling 17 betreffende sociale verzekering in de landbouw.

Aanbeveling 18 betreffende de inachtneming van de wekelijkse rustdag in handelsondernemingen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar vierde zitting te Genève van 18 oktober tot 3 november 1922 aangenomen:

Aanbeveling 19 betreffende mededeling aan het Internationale Arbeidsbureau van statistische en andere gegevens betreffende de emigratie, immigratie, repatriëring en doortocht van emigranten.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar vijfde zitting te Genève van 22 tot 29 oktober 1923 aangenomen:

Aanbeveling 20 betreffende de algemene beginselen voor het opzetten van inspectiesystemen ter verzekering van de naleving van de wetten en voorschriften voor de bescherming van werknemers.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zesde zitting te Genève van 16 juni tot 15 juli 1924 aangenomen:

Aanbeveling 21 betreffende het tot ontwikkeling brengen van voorzieningen voor de besteding van de vrije tijd van arbeiders¹⁾).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zevende zitting te Genève van 19 mei tot 10 juni 1925 aangenomen:

Aanbeveling 22 betreffende een minimumbedrag voor uitkeringen of schadevergoedingen aan werknemers.

Aanbeveling 23 betreffende de jurisdictie in geschillen betreffende de uitkering van schadevergoeding aan werknemers.

Aanbeveling 24 betreffende de schadeloosstelling aan werknemers bij beroepsziekten.

Aanbeveling 25 betreffende de gelijke behandeling van werknemers die de nationaliteit van het desbetreffende land bezitten en van buitenlandse werknemers met betrekking tot de uitkering van schadevergoeding aan werknemers bij ongevallen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar achtste zitting te Genève van 26 mei tot 5 juni 1926 aangenomen:

Aanbeveling 26 betreffende de bescherming van emigrerende vrouwen en meisjes aan boord van schepen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar negende zitting te Genève van 7 tot 24 juni 1926 aangenomen:

Aanbeveling 27 betreffende de repatriëring van scheepskapiteins en -leerlingen.

Aanbeveling 28 betreffende de algemene beginselen voor inspectie van de arbeidsomstandigheden van zeelieden.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar tiende zitting te Genève van 25 mei tot 16 juni 1927 aangenomen:

Aanbeveling 29 betreffende de algemene beginselen der ziekteverzekering²⁾).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar elfde zitting te Genève van 30 mei tot 16 juni 1928 aangenomen:

Aanbeveling 30 betreffende de toepassing van methodes tot vaststelling van minimumlonen³⁾).

¹⁾ De Nederlandse vertaling is afgedrukt in de Kamerstukken II, 1924/25, 372.

²⁾ De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1927/28, 378.

³⁾ De Nederlandse vertaling is afgedrukt in de Kamerstukken II, 1929/30, 226.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar twaalfde zitting te Genève van 30 mei tot 21 juni 1929 aangenomen:

Aanbeveling 31 betreffende de voorkoming van bedrijfsongevallen.

Aanbeveling 32 betreffende de verantwoordelijkheid voor de bescherming van door een energiebron aangedreven machines.

Aanbeveling 33 betreffende wederkerigheid met betrekking tot de bescherming tegen ongevallen van werknemers werkzaam bij het laden of lossen van schepen.

Aanbeveling 34 betreffende de raadpleging van organisaties van werknemers en werkgevers bij de opstelling van voorschriften aangaande de veiligheid van werknemers werkzaam bij het laden of lossen van schepen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar veertiende zitting te Genève van 10 tot 28 juni 1930 aangenomen:

Aanbeveling 35 betreffende de indirecte dwang tot arbeid¹).

Aanbeveling 36 betreffende de regeling van de gedwongen of verplichte arbeid¹).

Aanbeveling 37 betreffende de regeling van de arbeidsduur in hotels, restaurants en soortgelijke inrichtingen.

Aanbeveling 38 betreffende de regeling van de arbeidsduur in theaters en andere plaatsen van openbaar vermaak.

Aanbeveling 39 betreffende de regeling van de arbeidsduur in instellingen voor de behandeling of de verzorging van zieken, zwakken, behoeftigen of geestelijk onvolwaardigen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zestiende zitting te Genève van 12 tot 30 april 1932 aangenomen:

Aanbeveling 40 ter bespoediging van de invoering van de wederkerigheid zoals voorzien in het in 1932 aangenomen Verdrag betreffende de bescherming tegen ongevallen van werknemers werkzaam bij het laden of lossen van schepen.

Aanbeveling 41 betreffende de leeftijd voor toelating van kinderen tot het verrichten van niet-industriële werkzaamheden²).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zeventiende zitting te Genève van 8 tot 30 juni 1933 aangenomen:

¹) De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1931/32, 249.

²) De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1932/33, 249, nr. 4.

Aanbeveling 42 betreffende arbeidsbemiddelingsbureaus.

Aanbeveling 43 betreffende de algemene beginselen betreffende invaliditeits-, ouderdoms- en weduwen- en wezenverzekering.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar achttiende zitting te Genève van 4 tot 23 juni 1934 aangenomen:

Aanbeveling 44 betreffende werkloosheidsverzekering en verschillende vormen van bijstand voor werklozen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar negentiende zitting te Genève van 4 tot 25 juni 1935 aangenomen:

Aanbeveling 45 betreffende de werkloosheid van jeugdige personen¹⁾.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar twintigste zitting te Genève van 4 tot 24 juni 1936 aangenomen:

Aanbeveling 46 betreffende de geleidelijke opheffing der werving²⁾.

Aanbeveling 47 betreffende betaalde jaarlijkse vakanties.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar eenentwintigste zitting te Genève van 6 tot 24 oktober 1936 aangenomen:

Aanbeveling 48 betreffende de verbetering van de verblijfsvoorwaarden van de zeelieden in de havens³⁾.

Aanbeveling 49 betreffende de arbeidstijd aan boord van schepen en de omvang van de bemanning.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar drieëntwintigste zitting te Genève van 3 tot 23 juni 1937 aangenomen:

Aanbeveling 50 betreffende internationale samenwerking met betrekking tot openbare werken.

Aanbeveling 51 betreffende de nationale planning van openbare werken.

Aanbeveling 52 betreffende de minimumleeftijd voor de toelating van kinderen tot werk in familiebedrijven met een industrieel karakter.

Aanbeveling 53 betreffende de veiligheidsvoorschriften in het bouwbedrijf.

---

¹⁾ De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1936/37, 301.

²⁾ De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1938/39, 366.

³⁾ De Franse en de Engelse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1937/38, 396.

Aanbeveling 54 betreffende inspectie in het bouwbedrijf.

Aanbeveling 55 betreffende samenwerking bij de voorkoming van ongelukken in het bouwbedrijf.

Aanbeveling 56 betreffende beroepsopleiding voor het bouwbedrijf.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar vijftiendwintigste zitting te Genève van 8 tot 28 juni 1939 aangenomen:

Aanbeveling 57 betreffende beroepsopleiding.

Aanbeveling 58 betreffende de maximumlooptijd van schriftelijke arbeidsovereenkomsten van inheemse arbeiders.

Aanbeveling 59 betreffende arbeidsinspecties voor inheemse werknemers.

Aanbeveling 60 betreffende het leerlingstelsel.

Aanbeveling 61 betreffende de werving, de arbeidsbemiddeling en de arbeidsvoorwaarden van migrerende arbeiders.

Aanbeveling 62 betreffende samenwerking tussen Staten inzake de aanwerving, plaatsing en arbeidsvoorwaarden van migrerende werknemers.

Aanbeveling 63 betreffende de persoonlijke controleboekjes bij het wegvervoer.

Aanbeveling 64 betreffende de regeling van nachtarbeid bij het wegvervoer.

Aanbeveling 65 betreffende de methoden voor regeling van de arbeidstijden bij het wegvervoer.

Aanbeveling 66 betreffende de rusttijden van beroepschauffeurs van particuliere voertuigen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zesentwintigste zitting te Philadelphia van 20 april tot 12 mei 1944 aangenomen:

Aanbeveling 67 betreffende zekerheid van inkomen.

Aanbeveling 68 betreffende zekerheid van inkomen en medische verzorging na ontslag uit de militaire dienst en daarmee gelijkgestelde diensten en uit een dienstbetrekking verband houdende met de oorlogvoering.

Aanbeveling 69 betreffende medische verzorging.

Aanbeveling 70 betreffende minimumnormen voor een sociale politiek in afhankelijke gebieden.

Aanbeveling 71 betreffende de organisatie van de werkgelegenheid tijdens de overgang van oorlog naar vrede.

Aanbeveling 72 betreffende de dienst voor de werkgelegenheid.

Aanbeveling 73 betreffende de nationale organisatie voor openbare werken.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zeventwintigste zitting te Parijs van 15 oktober tot 5 november 1945 aangenomen:

Aanbeveling 74 betreffende minimumnormen voor een sociaal beleid in afhankelijke gebieden (aanvullende bepalingen).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar achtentwintigste zitting te Seattle van 6 tot 29 juni 1946 aangenomen:

Aanbeveling 75 betreffende overeenkomsten inzake de sociale zekerheid van zeevarenden.

Aanbeveling 76 betreffende de medische verzorging van personen ten laste van zeevarenden.

Aanbeveling 77 betreffende de organisatie van de opleiding voor arbeid op zee.

Aanbeveling 78 betreffende de verstrekking door reders aan bemanningen van schepen van beddegoed, keukengerei en andere goederen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar negentwintigste zitting te Montreal van 19 september tot 9 oktober 1946 aangenomen:

Aanbeveling 79 betreffende het geneeskundig onderzoek naar arbeidsgeschiktheid van kinderen en jeugdige personen.

Aanbeveling 80 betreffende de beperking van nachtarbeid van kinderen en jeugdige personen in niet-industriële werkzaamheden.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar dertigste zitting te Genève van 19 juni tot 11 juli 1947 aangenomen:

Aanbeveling 81 betreffende de arbeidsinspectie.

Aanbeveling 82 betreffende de arbeidsinspectie in de mijnbouw en het transportwezen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar eenendertigste zitting te San Francisco van 17 juni tot 17 juli 1948 aangenomen:

Aanbeveling 83 betreffende de organisatie van de dienst voor de werkgelegenheid.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar tweeëndertigste zitting te Genève van 8 juni tot 2 juli 1949 aangenomen:

Aanbeveling 84 betreffende arbeidsclausules in overheidscontracten.

Aanbeveling 85 betreffende de bescherming van het loon.

Aanbeveling 86 betreffende migrerende arbeiders (herzien).

Aanbeveling 87 betreffende beroepskeuzevoorlichting¹).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar drieëndertigste zitting te Genève van 7 juni tot 1 juli 1959 aangenomen:

Aanbeveling 88 betreffende de vakopleiding van volwassenen met inbegrip van mindervaliden²).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar vierendertigste zitting te Genève van 6 tot 29 juni 1951 aangenomen:

Aanbeveling 89 betreffende methoden tot vaststelling van minimumlonen in de landbouw.

Aanbeveling 90 betreffende gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke arbeidskrachten voor arbeid van gelijke waarde.

Aanbeveling 91 betreffende collectieve arbeidsovereenkomsten.

Aanbeveling 92 betreffende vrijwillige bemiddeling en arbitrage.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar vijfendertigste zitting te Genève van 4 tot 28 juni 1952 aangenomen:

Aanbeveling 93 betreffende betaalde vakantie in de landbouw.

Aanbeveling 94 betreffende overleg en samenwerking tussen werkgevers en werknemers op het niveau van de onderneming.

Aanbeveling 95 betreffende de bescherming van het moederschap.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zesendertigste zitting te Genève van 4 tot 25 juni 1953 aangenomen:

Aanbeveling 96 betreffende de minimumleeftijd voor toelating tot arbeid in de grondse werken van steenkolenmijnen.

Aanbeveling 97 betreffende de bescherming van de gezondheid der arbeiders op de plaatsen waar zij arbeid verrichten³).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zevenendertigste zitting te Genève van 2 tot 24 juni 1954 aangenomen:

Aanbeveling 98 betreffende betaalde vakantie⁴).

---

¹) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1950/51, 2053.

²) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1950/51, 2207.

³) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1954/55, 3753.

⁴) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1954/55, 3845.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar achtendertigste zitting te Genève van 1 tot 23 juni 1955 aangenomen:

Aanbeveling 99 betreffende de beroepsrevalidatie van minder-validen¹).

Aanbeveling 100 betreffende de bescherming van migrerende werknemers in minder ontwikkelde landen en gebieden¹).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar negenendertigste zitting te Genève van 6 tot 28 juni 1956 aangenomen:

Aanbeveling 101 betreffende de vakopleiding in de landbouw.

Aanbeveling 102 betreffende de welzijnsvoorzieningen voor arbeiders.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar veertigste zitting te Genève van 5 tot 27 juni 1957 aangenomen:

Aanbeveling 103 betreffende de wekelijkse rusttijd in de handel en op kantoren.

Aanbeveling 104 betreffende de bescherming en integratie van de inheemse bevolkingsgroepen en andere in stamverband of deels in stamverband levende bevolkingsgroepen in onafhankelijke landen.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar eenenveertigste zitting te Genève van 29 april tot 14 mei 1958 aangenomen:

Aanbeveling 105 betreffende de inhoud van de scheepsapotheek²).

Aanbeveling 106 betreffende medisch advies per radio aan schepen op zee²).

Aanbeveling 107 betreffende het aannemen van zeelieden voor dienst op in een vreemd land geregistreerde schepen²).

Aanbeveling 108 betreffende levens- en arbeidsvoorwaarden en veiligheid van zeelieden met betrekking tot de registratie van schepen²).

Aanbeveling 109 betreffende de gages, de arbeidsduur aan boord en de bemanningssterkte (herzien)²).

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar tweeënveertigste zitting te Genève van 4 tot 26 juni 1958 aangenomen:

Aanbeveling 110 betreffende de arbeidsvoorwaarden voor plantagearbeiders²).

---

¹) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn afgedrukt in de Kamerstukken II, 1956/57, 4645.

²) De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn geplaatst in Trb. 1971, 117.

Aanbeveling 111 betreffende discriminatie in arbeid en beroep¹⁾.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar drieënveertigste zitting te Genève van 3 tot 25 juni 1959 aangenomen:

Aanbeveling 112 betreffende bedrijfsgeneeskundige diensten in ondernemingen²⁾.

De Internationale Arbeidsconferentie heeft in haar zeventigste zitting op 25 juni 1984 aangenomen:

Aanbeveling 169 betreffende het werkgelegenheidsbeleid.

De tekst van Aanbeveling 169 en de vertaling in het Nederlands luiden als volgt:

---

¹⁾ De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn geplaatst in *Trb.* 1962, 41.

²⁾ De Engelse en de Franse tekst en de Nederlandse vertaling zijn geplaatst in *Trb.* 1964, 137.

*Recommendation 169***Recommendation Concerning Employment Policy**

The General Conference of the International Labour Organisation, Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventieth Session on 6 June 1984, and

Noting the existing international standards contained in the Employment Policy Convention and Recommendation, 1964, as well as in other international labour instruments relating to certain categories of workers, in particular the Workers with Family Responsibilities Convention and Recommendation, 1981, the Older Workers Recommendation, 1980, the Migration for Employment Convention and Recommendation (Revised), 1949, the Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975, and the Migrant Workers Recommendation, 1975,

Recalling the responsibility of the International Labour Organisation, resulting from the Declaration of Philadelphia, to examine and consider the bearing of economic and financial policies upon employment policy in the light of the fundamental objective that "all human beings, irrespective of race, creed or sex, have the right to pursue both their material well-being and their spiritual development in conditions of freedom and dignity, of economic security and equal opportunity",

Recalling that the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted by the United Nations General Assembly in 1966, provides for the recognition of *inter alia* "the right to work, which includes the right of everyone to the opportunity to gain his living by work which he freely chooses or accepts", and for the taking of appropriate steps to achieve progressively the full realisation of, and to safeguard, this right,

Recalling also the provisions of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted by the United Nations General Assembly in 1979,

Recognising, in the light of increasing interdependence within the world economy and of low economic growth rates in recent years, the need to coordinate economic, monetary and social policies at the national and international levels, to strive for the reduction of disparities between developed and developing countries and for the establishment of the new international economic order, in order to make the fullest possible use of resources for development and for the creation of employment opportunities, and thus to combat unemployment and underemployment,

*Recommandation 169***Recommandation concernant la politique de l'emploi**

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 6 juin 1984 en sa soixante-dixième session;

Notant les normes internationales du travail existantes énoncées dans la convention et la recommandation sur la politique de l'emploi, 1964, ainsi que dans les autres instruments relatifs à certaines catégories de travailleurs, en particulier la convention et la recommandation sur les travailleurs ayant des responsabilités familiales, 1981; la recommandation sur les travailleurs âgés, 1980; la convention et la recommandation sur les travailleurs migrants (révisée), 1949; la convention sur les travailleurs migrants (dispositions complémentaires), 1975, et la recommandation sur les travailleurs migrants, 1975;

Rappelant la responsabilité de l'Organisation internationale du Travail, découlant de la Déclaration de Philadelphie, d'examiner et de considérer les répercussions des politiques économiques et financières sur la politique de l'emploi à la lumière de l'objectif fondamental selon lequel «tous les êtres humains, quels que soient leur race, leur croyance ou leur sexe, ont le droit de poursuivre leur progrès matériel et leur développement spirituel dans la liberté et la dignité, dans la sécurité économique et avec des chances égales»;

Rappelant que le Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels, adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies en 1966, prévoit la reconnaissance, entre autres, «du droit au travail, qui comprend le droit qu'a toute personne d'obtenir la possibilité de gagner sa vie par un travail librement choisi ou accepté», ainsi que des mesures appropriées pour assurer progressivement le plein exercice de ce droit et le sauvegarder;

Rappelant également les dispositions de la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes, adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies, en 1979;

Reconnaissant qu'avec l'interdépendance croissante de l'économie mondiale et les faibles taux de croissance économique de ces dernières années il est nécessaire de coordonner les politiques économiques, monétaires et sociales aux niveaux national et international, de s'efforcer de réduire les disparités entre pays développés et pays en développement et d'instaurer le nouvel ordre économique international, afin de faire le meilleur usage possible des ressources en vue du développement et de la création d'emplois et, ainsi, de combattre le chômage et le sous-emploi;

Noting the deterioration of employment opportunities in most industrialised and developing countries and expressing the conviction that poverty, unemployment and inequality of opportunity are unacceptable in terms of humanity and social justice, can provoke social tension and thus create conditions which can endanger peace and prejudice the exercise of the right to work, which includes free choice of employment, just and favourable conditions of work and protection against unemployment,

Considering that the Employment Policy Convention and Recommendation, 1964, should be placed in the wider framework of the Declaration of Principles and Programme of Action adopted in 1976 by the Tripartite World Conference on Employment, Income Distribution and Social Progress and the International Division of Labour, and of the resolution concerning follow-up to the World Employment Conference adopted by the International Labour Conference in 1979,

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to employment policy which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Employment Policy Convention and Recommendation, 1964:

adopts this twenty-sixth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-four the following Recommendation, which may be cited as the Employment Policy (Supplementary Provisions) Recommendation, 1984.

I. General Principles of Employment Policy

1. The promotion of full, productive and freely chosen employment provided for in the Employment Policy Convention and Recommendation, 1964, should be regarded as the means of achieving in practice the realisation of the right to work.

2. Full recognition by Members of the right to work should be linked with the implementation of economic and social policies, the purpose of which is the promotion of full, productive and freely chosen employment.

3. The promotion of full, productive and freely chosen employment should be the priority in, and an integral part of, economic and social policies of Members and, where appropriate, their plans for the satisfaction of the basic needs of the population.

4. Members should give special attention to the most efficient means of increasing employment and production and draw up policies and, if

Notant la détérioration des possibilités d'emploi dans la plupart des pays industrialisés et des pays en développement, et exprimant la conviction que la pauvreté, le chômage et l'inégalité des chances sont inacceptables sur le plan humain comme sur celui de la justice sociale, peuvent provoquer des tensions sociales et ainsi créer des conditions pouvant mettre en danger la paix et porter préjudice à l'exercice du droit au travail, qui inclut le libre choix de l'emploi, des conditions de travail justes et favorables et la protection contre le chômage;

Considérant que la convention et la recommandation sur la politique de l'emploi, 1964, devraient être placées dans le cadre plus large de la Déclaration de principes et du Programme d'action adoptés en 1976 par la Conférence mondiale tripartite sur l'emploi, la répartition du revenu, le progrès social et la division internationale du travail, ainsi que de la résolution concernant la suite à donner à la Conférence mondiale de l'emploi, adoptée en 1979 par la Conférence internationale du Travail;

Après avoir décidé d'adopter certaines propositions concernant la politique de l'emploi, qui constitue la quatrième question à l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendront la forme d'une recommandation complétant la convention et la recommandation concernant la politique de l'emploi, 1964,

adopte, ce vingt-sixième jour de juin mil neuf cent quatre-vingt-quatre, la recommandation ci-après, qui sera dénommée Recommandation concernant la politique de l'emploi (dispositions complémentaires), 1984.

I. Principes généraux de la politique de l'emploi

1. La promotion du plein emploi productif et librement choisi prévue par la convention et la recommandation sur la politique de l'emploi, 1964, devrait être considérée comme le moyen d'assurer dans la pratique la mise en œuvre du droit au travail.

2. La pleine reconnaissance par les Membres du droit au travail devrait être liée à la mise en œuvre de politiques économiques et sociales ayant pour but de promouvoir le plein emploi productif et librement choisi.

3. La promotion du plein emploi productif et librement choisi devrait constituer la priorité des politiques économiques et sociales des Membres et, là où cela est approprié, de leurs plans visant à satisfaire les besoins essentiels de la population, et devrait faire partie intégrante de ces politiques et de ces plans.

4. Les Membres devraient accorder une attention particulière aux moyens les plus efficaces d'accroître l'emploi et la production et

appropriate, programmes designed to facilitate the increased production and fair distribution of essential goods and services and the fair distribution of income throughout the country, with a view to satisfying the basic needs of the population in accordance with the Declaration of Principles and Programme of Action of the World Employment Conference.

5. In accordance with national practice, the policies, plans and programmes referred to in Paragraphs 3 and 4 of this Recommendation should be drawn up and implemented in consultation and co-operation with the organisations of employers and workers and other organisations representative of the persons concerned, particularly those in the rural sector covered by the Rural Workers' Organisations Convention and Recommendation, 1975.

6. Economic and financial policies, at both the national and international levels, should reflect the priority to be attached to the goals referred to in Paragraphs 3 and 4 of this Recommendation.

7. The policies, plans and programmes referred to in Paragraphs 3 and 4 of this Recommendation should aim at eliminating any discrimination and ensuring for all workers equal opportunity and treatment in respect of access to employment, conditions of employment, wages and income, vocational guidance and training and career development.

8. Members should take measures to combat effectively illegal employment, that is employment which does not comply with the requirements of national laws, regulations and practice.

9. Members should take measures to enable the progressive transfer of workers from the informal sector, where it exists, to the formal sector to take place.

10. Members should adopt policies and take measures which, while taking account of national law and practice, should –

(a) facilitate adjustment to structural change at the global, sectoral and enterprise levels and the re-employment of workers who have lost their jobs as a result of structural and technological changes; and

(b) safeguard the employment or facilitate the re-employment of workers affected in the case of sale, transfer, closure or relocation of a company, establishment or equipment.

11. In accordance with national law and practice, the methods of giving effect to employment policies might include negotiating collective agreements on questions having a bearing on employment such as –

élaborer des politiques, et, là où cela est approprié, des programmes visant à encourager l'accroissement de la production des biens et services essentiels et leur juste distribution, ainsi qu'une juste répartition des revenus dans tout le pays, afin de satisfaire les besoins essentiels de la population, conformément à la Déclaration de principes et au Programme d'action de la Conférence mondiale de l'emploi.

5. Conformément à la pratique nationale, les politiques, plans et programmes visés aux paragraphes 3 et 4 de la présente recommandation devraient être formulés et mis en œuvre en consultation et coopération avec les organisations d'employeurs et de travailleurs et les autres organisations représentatives des personnes intéressées, spécialement celles du secteur rural qui sont visées par la convention et la recommandation sur les organisations de travailleurs ruraux, 1975.

6. Les politiques économiques et financières, tant au niveau national qu'international, devraient refléter la priorité à accorder aux objectifs mentionnés aux paragraphes 3 et 4 de la présente recommandation.

7. Les politiques, plans et programmes mentionnés aux paragraphes 3 et 4 de la présente recommandation devraient viser à éliminer toute discrimination et à assurer à tous les travailleurs l'égalité de chances et de traitement dans l'accès à l'emploi, les conditions d'emploi, les salaires et les revenus, ainsi que l'orientation, la formation et la promotion professionnelles.

8. Les Membres devraient prendre des mesures pour combattre efficacement l'emploi illégal, c'est-à-dire celui qui ne satisfait pas aux exigences de la législation, de la réglementation et de la pratique nationales.

9. Les Membres devraient prendre des mesures pour permettre le transfert progressif des travailleurs du secteur informel, là où il existe, au secteur formel.

10. Les Membres devraient adopter des politiques et prendre des mesures qui, tout en tenant compte de la législation et de la pratique nationales, devraient:

a) faciliter l'ajustement aux changements structurels aux niveaux global et sectoriel et au niveau de l'entreprise ainsi que le réemploi des travailleurs qui ont perdu leur emploi à la suite de changements structurels et technologiques;

b) sauvegarder l'emploi ou faciliter le réemploi des travailleurs affectés en cas de vente, de transfert, de fermeture ou de déplacement d'une société, d'un établissement ou d'un équipement.

11. Conformément à la législation et à la pratique nationales, les méthodes de mise en œuvre des politiques de l'emploi pourraient comprendre la négociation d'accords collectifs sur des questions qui ont une incidence sur l'emploi, telles que:

- (a) the promotion and safeguarding of employment;
- (b) the economic and social consequences of restructuring and rationalisation of branches of economic activity and undertakings;
- (c) the reorganisation and reduction of working time;
- (d) the protection of particular groups; and
- (e) information on economic, financial and employment issues.

12. Members should, after consultation with the organisations of employers and workers, take effective measures to encourage multinational enterprises to undertake and promote in particular the employment policies set forth in the Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, 1977, and to ensure that negative effects of the investments of multinational enterprises on employment are avoided and that positive effects are encouraged.

13. In view of increasing interdependence within the world economy, Members should, in addition to the measures taken at the national level, strengthen international co-operation in order to ensure the success of the fight against unemployment.

II. Population Policy

14. (1) While ensuring that sufficient employment opportunities, exist, development and employment policies might, where appropriate and in accordance with national law and practice, include population policies and programmes designed to ensure promotion of family welfare and family planning through programmes of information and voluntary education on population issues.

(2) Members, particularly developing countries, in collaboration with both national and international non-governmental organisations might –

(a) pay particular attention in their population policies and programmes to educating actual and potential parents on the benefits of family planning;

(b) in rural areas, increase the number of health facilities and community centres offering family planning services and the number of trained personnel to provide these services; and

(c) in urban areas, pay particular attention to the urgent need to develop appropriate infrastructures and improve living conditions, especially in slum areas.

- a) la promotion et la sauvegarde de l'emploi;
- b) les conséquences économiques et sociales de la restructuration et de la rationalisation de branches d'activité économique ainsi que d'entreprises;
- c) l'aménagement et la réduction du temps de travail;
- d) la protection de groupes particuliers;
- e) l'information sur les questions économiques et financières et l'emploi.

12. Les Membres devraient, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs, prendre des mesures efficaces pour *inciter les entreprises multinationales à entreprendre et à promouvoir en particulier les politiques de l'emploi énoncées dans la Déclaration de principes tripartite sur les entreprises multinationales et la politique sociale, 1977, et pour faire en sorte que les effets négatifs des investissements des entreprises multinationales sur l'emploi soient évités et que leurs effets positifs soient stimulés.*

13. Eu égard à l'interdépendance croissante de l'économie mondiale, les Membres devraient, outre les mesures adoptées au niveau national, renforcer la coopération internationale en vue d'assurer le succès de la lutte contre le chômage.

II. Politique démographique

14. (1) Tout en veillant à ce qu'il existe suffisamment de possibilités d'emploi, les politiques de développement et d'emploi pourraient, lorsque cela est approprié et conforme à la législation et à la pratique nationales, comprendre des politiques et des programmes démographiques visant à assurer la promotion du bien-être familial et de la planification familiale par des programmes d'information et d'éducation volontaire portant sur les questions démographiques.

(2) Les Membres, en particulier les pays en développement, pourraient, en collaboration avec les organisations non gouvernementales tant nationales qu'internationales:

- a) s'attacher davantage dans leurs politiques et programmes démographiques à sensibiliser les parents d'aujourd'hui et ceux de demain aux avantages de la planification familiale;
- b) dans les zones rurales, augmenter le nombre des unités de soins et des centres communautaires offrant des services de planification familiale ainsi que le nombre des personnes formées pour dispenser ces services;
- c) en milieu urbain, s'efforcer plus particulièrement de satisfaire le besoin urgent de créer des infrastructures adéquates et d'améliorer les conditions de vie, surtout dans les quartiers les plus défavorisés.

III. Employment of Youth and Disadvantaged Groups and Persons

15. In the context of an overall employment policy, Members should adopt measures to respond to the needs of all categories of persons frequently having difficulties in finding lasting employment, such as certain women, certain young workers, disabled persons, older workers, the long-term unemployed and migrant workers lawfully within their territory. These measures should be consistent with the provisions of international labour Conventions and Recommendations relating to the employment of these groups and with the conditions of employment established under national law and practice.

16. While taking account of national conditions and in accordance with national law and practice, the measures referred to in Paragraph 15 of this Recommendation might include, inter alia –

(a) general education accessible to all and vocational guidance and training programmes to assist these persons to find work and to improve their employment opportunities and their income;

(b) the creation of a training system linked with both the educational system and the world of work;

(c) counselling and employment services to assist individuals to enter the labour market and to help them to find employment which corresponds to their skills and aptitudes;

(d) programmes which create gainful employment in specific regions, areas or sectors;

(e) programmes of adjustment to structural change;

(f) measures of continuing training and retraining;

(g) measures of vocational rehabilitation;

(h) assistance for voluntary mobility; and

(i) programmes for the promotion of self-employment and workers' co-operatives.

17. (1) Other special measures should be taken for young people. In particular –

(a) public and private institutions and undertakings should be encouraged to engage and to train young people by means appropriate to national conditions and practice;

(b) although priority should be given to integrating young persons into regular employment, special programmes might be set up with a view to employing young people on a voluntary basis for the execution of community projects, in particular local projects having a social character, bearing in mind the provisions of the Special Youth Schemes Recommendation, 1970;

(c) special programmes should be set up in which training and work alternate so as to assist young people in finding their first job;

III. Emploi des jeunes et de groupes et personnes défavorisés

15. Dans le contexte d'une politique globale de l'emploi, les Membres devraient adopter des mesures pour répondre aux besoins de toutes les catégories de personnes qui ont fréquemment des difficultés à trouver un emploi durable, telles que certaines femmes, certains jeunes travailleurs, les personnes handicapées, les travailleurs âgés, les chômeurs de longue durée et les travailleurs migrants en situation régulière. Ces mesures devraient être compatibles avec les dispositions des conventions et recommandations internationales du travail relatives à l'emploi de ces groupes et avec les conditions d'emploi établies en vertu de la législation et de la pratique nationales.

16. Tout en tenant compte des conditions nationales et conformément à la législation et à la pratique nationales, les mesures mentionnées au paragraphe 15 de la présente recommandation pourraient comprendre entre autres:

a) l'éducation générale accessible à tous ainsi que des programmes d'orientation et de formation professionnelles pour aider ces personnes à obtenir un emploi et améliorer leurs possibilités d'emploi et leur revenu;

b) la création d'un système de formation ayant des liens tant avec le système d'éducation qu'avec le monde du travail;

c) des services d'orientation et d'emploi pour faciliter l'intégration des personnes au marché de l'emploi et pour les aider à trouver un emploi conforme à leurs capacités et à leurs aptitudes;

d) des programmes de création d'emplois rémunérés dans des régions, des zones ou des secteurs spécifiques;

e) des programmes d'ajustement aux changements structurels;

f) des mesures de formation permanente et de recyclage;

g) des mesures de réadaptation professionnelle;

h) une assistance à la mobilité volontaire;

i) des programmes de promotion d'emplois indépendants et de coopératives de travailleurs.

17. (1) D'autres mesures spéciales devraient être prises en faveur des jeunes, notamment:

a) les institutions et entreprises publiques et privées devraient être incitées à engager et à former des jeunes par des moyens appropriés aux conditions et pratiques nationales;

b) bien que la priorité doive être donnée à l'intégration des jeunes dans un emploi régulier, des programmes spéciaux pourraient être mis sur pied afin d'employer des jeunes sur une base volontaire pour l'exécution de projets communautaires, en particulier de projets locaux de caractère social, en ayant à l'esprit les dispositions de la recommandation sur les programmes spéciaux pour la jeunesse, 1970;

c) des programmes spéciaux dans lesquels alternent formation et travail devraient être mis sur pied afin d'aider les jeunes à trouver un premier emploi;

(d) training opportunities should be adapted to technical and economic development and the quality of training should be improved;

(e) measures should be taken to ease the transition from school to work and to promote opportunities for employment on completion of training;

(f) research on employment prospects should be promoted as a basis for a rational vocational training policy; and

(g) the safety and health of young workers should be protected.

(2) The measures referred to in subparagraph (1) of this Paragraph should be carefully monitored to ensure that they result in beneficial effects on young people's employment.

(3) These measures should be consistent with the provisions of international labour Conventions and Recommendations relating to the employment of young persons and with the conditions of employment established under national law and practice.

18. Incentives appropriate to national conditions and practice might be provided in order to facilitate the implementation of the measures referred to in Paragraphs 15 to 17 of this Recommendation.

19. In accordance with national law and practice, full and timely consultations should be held on the formulation, application and monitoring of the measures and programmes referred to in Paragraphs 15 to 18 of this Recommendation between the competent authorities and the organisations of employers and workers and other organisations concerned.

IV. Technology Policies

20. One of the major elements of national development policy should be to facilitate the development of technology as a means of increasing productive potential and achieving the major development objectives of creation of employment opportunities and the satisfaction of basic needs. Technology policies should, taking into account the stage of economic development, contribute to the improvement of working conditions and reduction of working time, and include measures to prevent loss of jobs.

21. Members should

(a) encourage research on the selection, adoption and development of new technologies and on their effects on the volume and structure of employment, conditions of employment, training, job content and skill requirements; and

d) les possibilités de formation devraient être adaptées au développement technique et économique, et la qualité de la formation devrait être améliorée;

e) des mesures devraient être prises pour faciliter la transition de l'école au travail et pour promouvoir des possibilités d'emploi à l'issue de la formation;

f) la recherche sur les perspectives d'emploi devrait être encouragée comme base d'une politique rationnelle de formation professionnelle;

g) la sécurité et la santé des jeunes travailleurs devraient être protégées.

(2) La mise en œuvre des mesures mentionnées au sous-paragraphe (1) ci-dessus devrait faire l'objet d'une surveillance attentive afin de s'assurer que ces mesures ont des effets favorables sur l'emploi des jeunes.

(3) Ces mesures devraient être compatibles avec les dispositions des conventions et recommandations internationales du travail relatives à l'emploi des jeunes et avec les conditions d'emploi établies en vertu de la législation et de la pratique nationales.

18. Des incitations adaptées aux conditions et aux pratiques nationales pourraient être prévues afin de faciliter la mise en œuvre des mesures mentionnées aux paragraphes 15 à 17 de la présente recommandation.

19. Conformément à la législation et à la pratique nationales, des consultations approfondies devraient être organisées en temps opportun sur la formulation, l'application et la surveillance des mesures et des programmes mentionnés aux paragraphes 15 à 18 de la présente recommandation entre les autorités compétentes et les organisations d'employeurs et de travailleurs et autres organisations intéressées.

IV. Politiques technologiques

20. L'un des éléments majeurs d'une politique de développement national devrait être de faciliter le développement des technologies en tant que moyen d'accroître le potentiel de production et d'atteindre les objectifs majeurs du développement que sont la création d'emplois et la satisfaction des besoins essentiels. Les politiques technologiques devraient, compte tenu du niveau de développement économique, contribuer à l'amélioration des conditions de travail et à la réduction du temps de travail et comprendre des mesures pour prévenir la diminution des emplois.

21. Les Membres devraient:

a) encourager la recherche sur le choix, l'adoption et le développement des nouvelles technologies et sur leurs effets sur le volume et la structure des emplois, les conditions d'emploi, la formation, le contenu du travail et les aptitudes requises;

(b) encourage research on the technologies most appropriate to the specific conditions of countries, by ensuring the involvement of independent research institutes.

22. Members should endeavour to ensure by appropriate measures –

(a) that the education and training systems, including schemes for retraining, offer workers sufficient opportunities for adjusting to altered employment requirements resulting from technological change;

(b) that particular attention is given to the best possible use of existing and future skills; and

(c) that negative effects of technological changes on employment, working and living conditions and on occupational safety and health are eliminated to the extent possible, in particular through the incorporation of ergonomic, safety and health considerations at the design stage of new technologies.

23. Members should, through all methods suited to national conditions and practice, promote the use of appropriate new technologies and assure or improve liaison and consultation between the different units and organisations concerned with these questions and the representative organisations of employers and workers.

24. The organisations of employers and workers concerned and undertakings should be encouraged to assist in the dissemination of general information on technological choices, in the promotion of technological linkages between large-scale and small-scale undertakings and in the setting up of relevant training programmes.

25. In accordance with national practice, Members should encourage employers' and workers' organisations to enter into collective agreements at national, sectoral or undertaking levels on the social consequences of the introduction of new technologies.

26. Members should, as far as possible and in accordance with national law and practice, encourage undertakings, when introducing into their operations technological changes which are liable to have major effects upon workers in the undertaking –

(a) to associate workers and/or their representatives in the planning, introduction and use of new technologies, that is to inform them of the opportunities offered by and the effects of such new technologies and to consult them in advance with a view to arriving at agreements;

(b) to promote a better organisation of working time and a better distribution of employment;

b) encourager la recherche sur les technologies les plus appropriées aux conditions spécifiques des pays en y associant les institutions de recherche indépendantes.

22. Les Membres devraient s'efforcer d'assurer, par des mesures appropriées:

a) que les systèmes d'éducation et de formation, y compris les programmes de recyclage, offrent aux travailleurs des possibilités suffisantes de s'adapter aux mutations de l'emploi résultant des changements technologiques;

b) qu'une attention particulière soit accordée à l'utilisation la plus adéquate des compétences existantes et à venir;

c) que les effets négatifs des changements technologiques sur l'emploi, les conditions de travail et de vie, ainsi que sur l'hygiène et la sécurité du travail soient, dans toute la mesure possible, éliminés, notamment en prenant en compte les considérations relatives à l'ergonomie, à l'hygiène et à la sécurité dès le stade de la conception de nouvelles technologies.

23. Les Membres devraient, par toutes les méthodes adaptées aux conditions et aux pratiques nationales, encourager l'utilisation de nouvelles technologies appropriées et assurer ou améliorer la liaison et la consultation entre les différents services et organisations intéressés par ces questions et les organisations représentatives d'employeurs et de travailleurs.

24. Les organisations d'employeurs et de travailleurs intéressées ainsi que les entreprises devraient être encouragées à aider à la diffusion d'informations générales sur les choix technologiques, au développement de liens d'ordre technologique entre grandes et petites entreprises et à la mise sur pied de programmes de formation pertinents.

25. Conformément à la pratique nationale, les Membres devraient encourager les organisations d'employeurs et de travailleurs à négocier des accords collectifs aux niveaux national et sectoriel ou au niveau de l'entreprise sur les conséquences sociales de l'introduction de nouvelles technologies.

26. Les Membres devraient, dans toute la mesure possible et conformément à la législation et à la pratique nationales, encourager les entreprises, lorsqu'elles introduisent dans leurs opérations des changements technologiques susceptibles d'avoir des conséquences importantes pour les travailleurs de l'entreprise:

a) à associer les travailleurs et leurs représentants à la planification, à l'introduction et à l'utilisation des nouvelles technologies, c'est-à-dire à les informer des potentialités et des effets de ces nouvelles technologies et à les consulter préalablement en vue d'aboutir à des accords;

b) à promouvoir un meilleur aménagement du temps de travail et une meilleure répartition de l'emploi;

(c) to prevent and mitigate to the greatest extent practicable any adverse effects of the technological changes on workers; and

(d) to promote investments in technology that would encourage, directly or indirectly, the creation of employment and contribute to a progressive increase in production and the satisfaction of the basic needs of the population.

V. Informal Sector

27. (1) National employment policy should recognise the importance as a provider of jobs of the informal sector, that is economic activities which are carried on outside the institutionalised economic structures.

(2) Employment promotion programmes should be elaborated and implemented to encourage family work and independent work in individual workshops, both in urban and rural areas.

28. Members should take measures to promote complementary relationships between the formal and informal sectors and to provide greater access of undertakings in the informal sector to resources, product markets, credit, infrastructure, training facilities, technical expertise and improved technologies.

29. (1) While taking measures to increase employment opportunities and improve conditions of work in the informal sector, Members should seek to facilitate its progressive integration into the national economy.

(2) Members should take into account that integration of the informal sector into the formal sector may reduce its ability to absorb labour and generate income. Nevertheless, they should seek progressively to extend measures of regulation to the informal sector.

VI. Small Undertakings

30. National employment policy should take account of the importance of small undertakings as providers of jobs, and recognise the contribution of local employment creation initiatives to the fight against unemployment and to economic growth. These undertakings, which can take diverse forms, such as small traditional undertakings, co-operatives and associations, offer employment opportunities, especially for workers who have particular difficulties.

31. After consultation and in co-operation with employers' and workers' organisations, Members should take the necessary measures

- c) à prévenir et à atténuer dans toute la mesure possible les effets préjudiciables des changements technologiques sur les travailleurs;
- d) à promouvoir l'investissement dans des technologies encourageant, directement ou indirectement, la création d'emplois et contribuant à un accroissement progressif de la production et à la satisfaction des besoins essentiels de la population.

V. Secteur informel

27. (1) La politique nationale de l'emploi devrait reconnaître l'importance comme source d'emplois du secteur informel, c'est-à-dire d'activités économiques qui s'exercent en dehors des structures économiques institutionnalisées.

(2) Il conviendrait d'élaborer et de mettre en œuvre des programmes de promotion de l'emploi pour encourager le travail familial et le travail indépendant dans des ateliers individuels, tant dans les régions urbaines que rurales.

28. Les Membres devraient prendre des mesures visant à promouvoir des relations complémentaires entre le secteur formel et le secteur informel, ainsi qu'à améliorer l'accès des entreprises du secteur informel aux ressources, aux marchés, au crédit, aux infrastructures, aux systèmes de formation, au savoir technique et à des technologies plus avancées.

29. (1) Tout en prenant des mesures pour augmenter les possibilités d'emploi et améliorer les conditions de travail dans le secteur informel, les Membres devraient chercher à faciliter l'intégration progressive de ce secteur dans l'économie nationale.

(2) Les Membres devraient tenir compte de la possibilité que l'intégration du secteur informel dans le secteur formel réduise la capacité du premier d'absorber la main-d'œuvre et d'engendrer des revenus. Néanmoins, ils devraient chercher à étendre progressivement des mesures de réglementation au secteur informel.

VI. Petites entreprises

30. La politique nationale de l'emploi devrait tenir compte de l'importance des petites entreprises comme source d'emplois et reconnaître la contribution à la lutte contre le chômage et à la croissance économique des initiatives locales créatrices d'emplois. Ces entreprises, qui peuvent prendre diverses formes, telles que petites entreprises traditionnelles, coopératives et associations, offrent des possibilités d'emploi, notamment pour les travailleurs rencontrant des difficultés particulières.

31. Les Membres devraient, après consultation et en coopération avec les organisations d'employeurs et de travailleurs, prendre les

to promote complementary relationships between the undertakings referred to in Paragraph 30 of this Recommendation and other undertakings, to improve working conditions in these undertakings, and to improve their access to product markets, credit, technical expertise and advanced technology.

VII. Regional Development Policies

32. In accordance with national law and practice, Members should recognise the importance of balanced regional development as a means of mitigating the social and employment problems created by the unequal distribution of natural resources and the inadequate mobility of the means of production, and of correcting the uneven spread of growth and employment between regions and areas within a country.

33. Measures should be taken, after consultation and in co-operation with the representatives of the populations concerned and in particular with the organisations of employers and workers, with a view to promoting employment in underdeveloped or backward areas, declining industrial and agricultural areas, frontier zones and, in general, parts of the country which have not benefited satisfactorily from national development.

34. Taking account of national conditions and of each Member's plans and programmes, the measures referred to in Paragraph 33 of this Recommendation might include, inter alia-

(a) creating and developing growth poles and growth centres with good prospects for generating employment;

(b) developing and intensifying regional potential taking into account the human and natural resources of each region and the need for coherent and balanced regional development;

(c) expanding the number and size of medium-sized and small towns in order to counterbalance the growth of large cities;

(d) improving the availability and distribution of and access to essential services required for meeting basic needs;

(e) encouraging the voluntary mobility of workers within each region and between different regions of the country by appropriate social welfare measures, while making an effort to promote satisfactory living and working conditions in their areas of origin;

(f) investing in improvements to the regional infrastructures, services and administrative structures, including the allocation of the necessary staff and the provision of training and retraining opportunities; and

(g) promoting the participation of the community in the definition and implementation of regional development measures.

mesures nécessaires pour promouvoir des relations complémentaires entre les entreprises mentionnées au paragraphe 30 de la présente recommandation et les autres entreprises, pour améliorer les conditions de travail dans ces entreprises, ainsi que pour améliorer leur accès aux marchés, au crédit, au savoir technique et aux technologies avancées.

VII. Politiques de développement régional

32. Conformément à la législation et à la pratique nationales, les Membres devraient reconnaître l'importance d'un développement régional équilibré comme moyen d'atténuer les problèmes sociaux et d'emploi créés par l'inégale distribution des ressources naturelles et l'insuffisante mobilité des moyens de production, et de corriger l'inégale répartition de la croissance et de l'emploi entre régions et zones d'un même pays.

33. Des mesures devraient être prises, après consultation et en coopération avec les représentants des populations intéressées, et en particulier avec les organisations d'employeurs et de travailleurs, en vue de promouvoir l'emploi dans les régions sous-développées ou retardées, les zones agricoles et industrielles en déclin, les zones frontalières et, en général, les parties du pays qui n'ont pas bénéficié de manière satisfaisante du développement national.

34. Compte tenu des conditions nationales et des plans et programmes de chaque Membre, les mesures prévues au paragraphe 33 de la présente recommandation pourraient comprendre, entre autres:

a) la création et l'expansion de pôles et centres de développement à forte potentialité de création d'emplois;

b) le développement et l'intensification des potentialités régionales, en tenant compte des ressources humaines et naturelles de chaque région et du besoin de développer les régions de manière cohérente et équilibrée;

c) l'augmentation du nombre et de la taille des villes moyennes et des petites villes afin de contrebalancer la croissance des grandes villes;

d) l'amélioration de la fourniture et de la distribution des services de base nécessaires à la satisfaction des besoins essentiels, et de l'accès à ces services;

e) l'encouragement, par des mesures sociales adéquates, à la mobilité volontaire des travailleurs dans les limites de la région et entre les différentes régions du pays, tout en s'efforçant de promouvoir des conditions satisfaisantes de vie et de travail dans leur région d'origine;

f) l'investissement dans l'amélioration des structures administratives, des infrastructures et des services régionaux, y compris l'affectation des cadres nécessaires et la fourniture de moyens de formation et de reconversion professionnelles;

g) l'encouragement à la participation de la collectivité à la définition et à la mise en œuvre des mesures de développement régional.

VIII. Public Investment and Special Public Works Programmes

35. Members might implement economically and socially viable public investment and special public works programmes, particularly with a view to creating and maintaining employment and raising incomes, reducing poverty and better meeting basic needs in areas of widespread unemployment and underemployment. Such programmes should, where possible and appropriate—

(a) pay special attention to the creation of employment opportunities for disadvantaged groups;

(b) include rural and urban infrastructure projects as well as the construction of facilities for basic-needs satisfaction in rural, urban and suburban areas, and increased productive investments in sectors such as energy and telecommunications;

(c) contribute to raising the standard of social services in fields such as education and health;

(d) be designed and implemented within the framework of development plans where they exist and in consultation with the organisations of employers and workers concerned;

(e) identify the persons whom the programmes are to benefit, determine the available manpower and define the criteria for project selection;

(f) ensure that workers are recruited on a voluntary basis;

(g) ensure that manpower is not diverted from other productive activities;

(h) provide conditions of employment consistent with national law and practice, and in particular with legal provisions governing access to employment, hours of work, remuneration, holidays with pay, occupational safety and health and compensation for employment injuries; and

(i) facilitate the vocational training of workers engaged in such programmes as well as the retraining of those who, because of structural changes in production and employment, have to change their jobs.

IX. International Economic Co-operation and Employment

36. Members should promote the expansion of international trade in order to help one another to attain employment growth. To this end, they should co-operate in international bodies which are engaged in facilitating sustainable and mutually beneficial increases in international trade, technical assistance and investment.

VIII. Programmes d'investissement public et programmes spéciaux de travaux publics

35. Les Membres pourraient mettre en œuvre des programmes d'investissement public et des programmes spéciaux de travaux publics viables du point de vue économique et social, afin notamment de créer et de maintenir des emplois et d'augmenter les revenus, de réduire la pauvreté et de mieux satisfaire les besoins essentiels dans les zones où sévissent le chômage et le sous-emploi. De tels programmes devraient, là où cela est possible et approprié:

a) accorder une attention spéciale à la création de possibilités d'emploi pour les groupes défavorisés;

b) comprendre des projets d'infrastructure rurale et urbaine ainsi que la construction d'installations nécessaires à la satisfaction des besoins essentiels dans les zones rurales, urbaines et suburbaines, et des investissements productifs accrus dans des secteurs tels que l'énergie et les télécommunications;

c) contribuer à l'amélioration de la qualité des services sociaux dans des domaines tels que l'éducation et la santé;

d) être formulés et mis en œuvre dans le cadre des plans de développement, s'il en existe, et en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs intéressés;

e) identifier les bénéficiaires ainsi que la main-d'œuvre disponible et définir des critères pour la sélection des projets;

f) veiller à ce que les travailleurs soient recrutés sur une base volontaire;

g) ne pas détourner la main-d'œuvre d'autres activités productives;

h) offrir des conditions d'emploi compatibles avec la législation et la pratique nationales et notamment avec les dispositions légales en matière d'accès à l'emploi, de durée du travail, de rémunération, de congés payés, de sécurité et d'hygiène du travail et de réparation en cas d'accident du travail et de maladie professionnelle;

i) faciliter la formation professionnelle des travailleurs engagés dans ces programmes, comme la reconversion professionnelle de ceux qui, en raison de changements structurels dans la production et l'emploi, doivent changer de travail.

IX. Coopération économique internationale et emploi

36. Les Membres devraient promouvoir l'expansion du commerce international en vue de s'aider mutuellement à accroître l'emploi. A cette fin, ils devraient coopérer au sein des organismes internationaux qui ont pour mission de faciliter le développement soutenu et mutuellement profitable du commerce international, de l'assistance technique et des investissements.

37. Bearing in mind their responsibilities in relation to other competent international bodies Members should, with a view to ensuring the effectiveness of employment policies, adopt the following objectives—

(a) to promote the growth of production and world trade in conditions of economic stability and growing employment, within the context of international co-operation for development and on the basis of equality of rights and mutual advantage;

(b) to recognise that the interdependence between States, resulting from the increasing integration of the world economy, should help to create a climate in which States can, wherever appropriate, define joint policies designed to promote a fair distribution of the social costs and benefits of structural adjustment as well as a fairer international distribution of income and wealth, in such a way as to enable developing countries to absorb the increase in their labour force, and the developed countries to raise their levels of employment and reduce the adjustment cost for the workers concerned;

(c) to co-ordinate national policies concerning trade and structural change and adjustment so as to make possible a greater participation of developing countries in world industrial production within an open and fair world trading system, to stabilise commodity prices at remunerative levels which are acceptable to both producers and consumers, and to encourage investment in the production and processing of commodities in developing countries;

(d) to encourage the peaceful resolution of disputes among nations and negotiated arms reduction agreements which will achieve security for all nations, as well as the progressive transfer of expenditure on armaments and the reconversion of the armaments industry to the production of essential goods and services, especially those which satisfy the basic needs of the population and the needs of developing countries;

(e) to seek agreement on concerted action at the international level with a view to improving the international economic system, especially in the financial sphere, so as to promote employment in developed as well as developing countries;

(f) to increase mutual economic and technical co-operation, especially between countries at different levels of economic development and with different social and economic systems, through exchange of experience and the development of complementary capacities, particularly in the fields of employment and human resources and the choice, development and transfer of technology in accordance with mutually accepted law and practice concerning private property rights;

37. Compte tenu de leurs responsabilités dans le cadre d'autres organismes internationaux compétents, les Membres devraient, dans le but d'assurer l'efficacité des politiques de l'emploi, se fixer comme objectifs:

a) de promouvoir, dans le contexte de la coopération internationale pour le développement et sur la base de l'égalité des droits et d'avantages mutuels, la croissance de la production et des échanges mondiaux dans des conditions de stabilité économique et de croissance de l'emploi;

b) de reconnaître que l'interdépendance des Etats, qui résulte de l'intégration croissante de l'économie mondiale, devrait aider à créer un climat dans lequel les Etats puissent, le cas échéant, définir des politiques conjointes visant à promouvoir une répartition équitable des coûts et avantages sociaux de l'ajustement structurel, ainsi qu'une plus juste répartition internationale du revenu et de la richesse, de façon à permettre aux pays en développement d'absorber la croissance de leur population active et aux pays développés d'élever leurs niveaux d'emploi et de réduire les coûts de l'ajustement pour les travailleurs concernés;

c) de coordonner les politiques nationales concernant le commerce et les changements et ajustements structurels, afin de permettre une plus grande participation des pays en développement à la production industrielle mondiale dans un système mondial d'échanges ouvert et juste, de stabiliser les prix des produits de base à des niveaux rémunérateurs qui soient acceptables pour les producteurs comme pour les consommateurs, et d'encourager l'investissement dans la production et la transformation des produits de base dans les pays en développement;

d) de favoriser la solution pacifique des conflits entre nations et la négociation d'accords sur la réduction des armements en vue de garantir la sécurité pour toutes les nations ainsi que le transfert progressif des dépenses d'armement et la reconversion de l'industrie d'armement vers la production de biens et services nécessaires, particulièrement ceux destinés à la satisfaction des besoins essentiels de la population et des besoins des pays en développement;

e) de rechercher un accord sur une action concertée au niveau international pour améliorer le système économique international, en particulier dans le domaine financier, afin de promouvoir l'emploi dans les pays développés et dans les pays en développement;

f) d'accroître la coopération économique et technique, spécialement entre pays qui se situent à des niveaux de développement différents et qui appartiennent à des systèmes sociaux et économiques différents, par l'échange d'expériences et le développement de capacités complémentaires, en particulier dans les domaines de l'emploi et des ressources humaines, et en ce qui concerne le choix, le développement et le transfert de technologies, conformément au droit et à la pratique mutuellement acceptés concernant les droits de propriété privée;

(g) to create conditions for sustained, non-inflationary growth of the world economy, and for the establishment of an improved international monetary system which would lead to the establishment of the new international economic order; and

(h) to ensure greater stability in exchange rates, a reduction of the debt burden of developing countries, the provision of long-term, low-cost financial assistance to developing countries and the adoption of adjustment policies which promote employment and the satisfaction of basic needs.

38. Members should –

(a) promote the transfer of technologies with a view to enabling developing countries to adopt, on fair and reasonable commercial terms, those which are most appropriate for the promotion of employment and the satisfaction of basic needs; and

(b) take appropriate measures for the creation and maintenance of employment and for the provision of training and retraining opportunities. Such measures might include the establishment of national, regional or international readjustment funds for the purpose of assisting in the positive adjustment of industries and workers affected by changes in the world economy.

X. International Migration and Employment

39. Members, taking account of international labour Conventions and Recommendations on migrant workers, should, where international migration takes place, adopt policies designed –

(a) to create more employment opportunities and better conditions of work in countries of emigration so as to reduce the need to migrate to find employment; and

(b) to ensure that international migration takes place under conditions designed to promote full, productive and freely chosen employment.

40. Members which habitually or repeatedly admit significant numbers of foreign workers with a view to employment should, when such workers come from developing countries, endeavour to co-operate more fully in the development of such countries, by appropriate intensified capital movements, the expansion of trade, the transfer of technical knowledge and assistance in the vocational training of local workers, in order to establish an effective alternative to migration

g) de créer les conditions d'une croissance soutenue non inflationniste de l'économie mondiale et de l'établissement d'un système monétaire international amélioré qui conduise à l'instauration du nouvel ordre économique international;

h) d'assurer une plus grande stabilité des taux de change, une réduction du fardeau de la dette des pays en développement, la fourniture à ces pays d'une assistance financière à long terme et à faible coût et l'adoption de politiques d'ajustement qui favorisent l'emploi et la satisfaction des besoins essentiels.

38. Les Membres devraient:

a) promouvoir le transfert de technologies pour permettre aux pays en développement d'adopter, sur la base de conditions commerciales justes et raisonnables, celles qui sont les plus appropriées pour la promotion de l'emploi et la satisfaction des besoins essentiels;

b) prendre des mesures appropriées pour créer ou maintenir l'emploi et pour fournir des moyens de formation et de reconversion professionnelles; ces mesures pourraient comprendre la création de fonds nationaux, régionaux ou internationaux de réajustement afin d'aider à redéployer positivement les industries et les travailleurs touchés par les changements intervenus dans l'économie mondiale.

X. Migrations internationales et emploi

39. Les Membres, tenant compte des conventions et recommandations internationales du travail sur les travailleurs migrants, devraient, là où se produisent les migrations internationales, adopter des politiques visant à:

a) créer davantage de possibilités d'emploi et de meilleures conditions de travail dans les pays d'émigration afin de réduire le besoin d'émigrer pour trouver un emploi;

b) faire en sorte que les migrations internationales s'effectuent dans des conditions qui visent à promouvoir le plein emploi productif et librement choisi.

40. Les Membres qui font appel, d'une façon habituelle ou répétée, à une main-d'œuvre étrangère importante devraient, lorsque cette main-d'œuvre vient de pays en développement, s'efforcer d'accroître la coopération avec ces pays pour le développement, par l'intensification des mouvements appropriés de capitaux et des échanges commerciaux, ainsi que par le transfert de connaissances techniques et l'aide à la formation professionnelle de la main-d'œuvre locale, afin de créer une

for employment and to assist the countries in question in improving their economic and employment situation.

41. Members which habitually or repeatedly experience significant outflows of their nationals for the purpose of employment abroad should, provided that such measures are not inconsistent with the right of everyone to leave any country including his own, take measures by means of legislation, agreements with employers' and workers' organisations, or in any other manner consistent with national conditions and practice, to prevent malpractices at the stage of recruitment or departure liable to result in illegal entry to, or stay or employment in, another country.

42. Developing emigration countries, in order to facilitate the voluntary return of their nationals who possess scarce skills, should –

- (a) provide the necessary incentives; and
- (b) enlist the co-operation of the countries employing their nationals as well as of the *International Labour Office* and other international or regional bodies concerned with the matter.

43. Members, both countries of employment and countries of origin, should take appropriate measures to –

- (a) prevent abuse in the recruitment of labour for work abroad;
- (b) prevent the exploitation of migrant workers; and
- (c) ensure the full exercise of the rights to freedom of association and to organise and bargain collectively.

44. Members, both countries of employment and countries of origin, should, when it is necessary, taking fully into account existing international labour Conventions and Recommendations on migrant workers, conclude bilateral and multilateral agreements covering issues such as right of entry and stay, the protection of rights resulting from employment, the promotion of education and training opportunities for migrant workers, social security, and assistance to workers and members of their families wishing to return to their country of origin.

The foregoing is the authentic text of the Recommendation duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Seventieth Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-sixth day of June 1984.

solution de rechange efficace aux migrations aux fins d'emploi et en vue d'aider les pays concernés à améliorer leur situation sur le plan économique et sur celui de l'emploi.

41. Les Membres qui, d'une façon habituelle ou répétée, connaissent des départs importants de leurs ressortissants aux fins d'emploi à l'étranger devraient, sous réserve que de telles mesures ne portent pas atteinte au droit de toute personne de quitter tout pays y compris le sien, prendre des mesures par voie de législation ou d'accords avec les organisations d'employeurs et de travailleurs, ou par toute autre voie conforme aux conditions et aux pratiques nationales, afin d'empêcher tout abus au moment du recrutement ou du départ susceptible de rendre illégaux l'entrée, le séjour ou l'emploi de leurs ressortissants dans un autre pays.

42. Les pays en développement qui sont des pays d'émigration devraient, afin de faciliter le retour volontaire de leurs ressortissants possédant des qualifications difficiles à trouver sur le marché national:

- a) leur fournir les incitations nécessaires;
- b) rechercher la coopération des pays qui emploient leurs ressortissants, ainsi que celle du Bureau international du Travail et des organismes internationaux et régionaux s'occupant de cette question.

43. Les Membres, qu'ils soient pays d'accueil ou pays d'origine, devraient prendre les mesures appropriées pour:

- a) empêcher les abus dans le recrutement de main-d'œuvre pour l'étranger;
- b) empêcher l'exploitation des travailleurs migrants;
- c) assurer le plein exercice de la liberté syndicale et du droit d'organisation et de négociation collective.

44. Les Membres, qu'ils soient pays d'accueil ou pays d'origine, devraient, lorsque cela est nécessaire, en tenant pleinement compte des conventions et recommandations internationales du travail sur les travailleurs migrants, conclure des accords bilatéraux et multilatéraux portant sur des questions telles que le droit d'entrée et de séjour, la protection des droits liés à l'emploi, la promotion des possibilités d'éducation et de formation pour les travailleurs migrants, la sécurité sociale et l'assistance aux travailleurs et aux membres de leur famille qui souhaitent rentrer dans leur pays d'origine.

Le texte qui précède est le texte authentique de la recommandation dûment adoptée par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa soixante-dixième session qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 26 juin 1984.

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this
twenty-seventh day of June 1984.

The President of the Conference,
(sd.) ANNA-GRETA LEIJON

The Director-General of the International Labour Office,
(sd.) FRANCIS BLANCHARD

EN FOI DE QUOI ont apposé leurs signatures, ce vingt-septième jour de juin 1984.

La Présidente de la Conférence,
(s.) ANNA-GRETA LEIJON

Le Directeur général du Bureau international du Travail,
(s.) FRANCIS BLANCHARD

Aanbeveling 169 betreffende het werkgelegenheidsbeleid

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie; Bijeengeroepen te Genève door de Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau en aldaar bijeengekomen in haar zeventigste zitting op 6 juni 1984;

Gelet op de bestaande internationale arbeidsnormen vervat in het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkgelegenheidsbeleid, 1964, alsmede in andere internationale akten betreffende bepaalde categorieën werknemers, in het bijzonder het Verdrag en de Aanbeveling betreffende arbeiders met gezinsverantwoordelijkheid, 1981, de Aanbeveling betreffende oudere werknemers, 1980, het Verdrag en de Aanbeveling betreffende migrerende arbeiders (herzien) 1949, het Verdrag betreffende migrerende werknemers (aanvullende bepalingen), 1975 en de Aanbeveling betreffende migrerende werknemers, 1975;

In herinnering brengende de verantwoordelijkheid van de Internationale Arbeidsorganisatie, voortvloeiend uit de Verklaring van Philadelphia, om de weerslag van de economische en financiële politiek op het werkgelegenheidsbeleid te onderzoeken en te beschouwen in het licht van de fundamentele doelstelling, dat „alle mensen, ongeacht hun ras, geloof of geslacht, het recht hebben om in vrijheid en waardigheid, in economische zekerheid en met gelijkheid van kansen te streven naar materiële vooruitgang en naar geestelijke ontwikkeling”;

In herinnering brengende, dat het in 1966 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aanvaarde Internationale Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, voorziet in de erkenning van onder meer „het recht op arbeid, hetgeen omvat het recht van een ieder op de mogelijkheid in zijn onderhoud te voorzien door middel van vrijelijk gekozen of aanvaarde werkzaamheden” en het treffen van passende maatregelen om geleidelijk te komen tot de volledige verwezenlijking en het veilig stellen van dat recht;

Eveneens in herinnering brengende de bepalingen van het in 1979 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aanvaarde Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie jegens vrouwen;

Erkennende, gezien de groeiende onderlinge afhankelijkheid van de wereldeconomie en de geringe mate van economische groei in de laatste jaren, de behoefte aan coördinatie van het economische, monetaire en sociale beleid, op nationaal en internationaal vlak, aan een streven naar vermindering van de ongelijkheid tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden en naar de vestiging van de nieuwe internationale economische orde, ten einde zo volledig mogelijk gebruik te maken van middelen voor het ontwikkelen en scheppen van arbeidsplaatsen om op die manier werkloosheid en onvolledige werkgelegenheid te bestrijden;

Gelet op de achteruitgang van de werkgelegenheid in de meeste geïndustrialiseerde landen en in de meeste ontwikkelingslanden en de overtuiging uitsprekend dat armoede, werkloosheid en ongelijke kansen onaanvaardbaar zijn vanuit een oogpunt van menselijkheid en sociale gerechtigheid en sociale spanningen kunnen oproepen en aldus omstandigheden kunnen scheppen die de vrede in gevaar kunnen brengen en nadelig kunnen werken op de uitoefening van het recht op arbeid, hetgeen mede omvat de vrije keuze van betrekking, billijke en gunstige arbeidsvoorwaarden en bescherming tegen werkloosheid;

Overwegende dat het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkgelegenheidsbeleid, 1964, dienen te worden geplaatst in het bredere kader van de Beginselverklaring en het Actieprogramma in 1976 aanvaard door de Tripartiete Wereldconferentie inzake werkgelegenheid, inkomensverdeling, sociale vooruitgang en de internationale arbeidsverdeling en in dat van de resolutie betreffende het gevolg dat moet worden gegeven aan de Wereldconferentie betreffende werkgelegenheid, in 1979 aanvaard door de Internationale Arbeidsconferentie;

Besloten hebbende bepaalde voorstellen aan te nemen met betrekking tot het werkgelegenheidsbeleid, welk onderwerp als vierde punt op de agenda van de zitting voorkomt;

Vastgesteld hebbende dat deze voorstellen de vorm dienen te krijgen van een Aanbeveling in aanvulling op het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkgelegenheidsbeleid, 1964;

Aanvaardt heden, de vijftiendwintigste juni van het jaar negentienhonderd vierentachtig de volgende Aanbeveling, die kan worden aangehaald als Aanbeveling betreffende het werkgelegenheidsbeleid (aanvullende bepalingen), 1984.

I. Algemene beginselen van werkgelegenheidsbeleid

1. De bevordering van volledige, productieve en vrij gekozen arbeid zoals voorzien in het Verdrag en de Aanbeveling betreffende het werkgelegenheidsbeleid, 1964, dient te worden beschouwd als het middel ter verwezenlijking, in de praktijk, van het recht op arbeid.

2. Volledige erkenning, door de Leden, van het recht op arbeid dient gepaard te gaan met de tenuitvoerlegging van economisch en sociaal beleid gericht op de bevordering van volledige, productieve en vrij gekozen arbeid.

3. De bevordering van volledige, productieve en vrij gekozen arbeid dient voorrang te hebben in het economische en sociale beleid van de Leden en waar nodig in hun plannen om te voorzien in de eerste levensbehoeften van de bevolking en dient een vast bestanddeel te zijn van deze politiek en deze plannen.

4. De Leden dienen bijzondere aandacht te schenken aan de doeltreffendste middelen tot vergroting van de werkgelegenheid en de productie en een beleid uit te stippelen en, waar nodig, programma's op te stellen die tot doel hebben een hogere productie en een eerlijke verdeling van essentiële goederen en diensten en een eerlijke inkomensverdeling in het gehele land te vergemakkelijken ten einde overeenkomstig de Beginselverklaring en het Actieprogramma van de Wereldconferentie betreffende de werkgelegenheid te voldoen aan de eerste levensbehoeften van de bevolking.

5. Overeenkomstig de nationale praktijk, dienen het beleid, de plannen en programma's bedoeld in de paragrafen 3 en 4 van deze Aanbeveling te worden opgesteld en ten uitvoer gelegd in overleg en in samenwerking met de werkgevers- en werknemersorganisaties en met andere representatieve organisaties van betrokken personen, in het bijzonder in de landbouw zoals bedoeld in het Verdrag en de Aanbeveling betreffende organisaties van personen die in de landbouw werkzaam zijn, 1975.

6. In de economische en de financiële politiek dient zowel op het nationale als op het internationale vlak de voorrang tot uitdrukking te komen die moet worden verleend aan de doelstellingen vermeld in de paragrafen 3 en 4 van deze Aanbeveling.

7. Het beleid, de plannen en de programma's, vermeld in de paragrafen 3 en 4 van deze Aanbeveling, dienen gericht te zijn op de uitbanning van iedere discriminatie en op het voor alle werknemers veilig stellen van gelijke kansen en gelijke behandeling ten aanzien van de toegang tot arbeid, de arbeidsvoorwaarden, het loon en het inkomen, de beroepskeuze voorlichting en de beroepsopleiding en loopbaanontwikkeling.

8. De Leden dienen maatregelen te treffen ter doeltreffende bestrijding van illegale arbeid, zijnde arbeid die niet voldoet aan de eisen van de nationale wetgeving, regelingen en de praktijk.

9. De Leden dienen maatregelen te treffen om de geleidelijke overheveling tot stand te brengen van werknemers uit een eventuele ongestructureerde sector naar de gestructureerde sector.

10. De Leden dienen beleidsvoornemens te aanvaarden, en maatregelen te treffen die, met inachtneming van de nationale wetgeving en praktijk, dienen te leiden tot

a) vergemakkelijking van de aanpassing aan structurele verandering op algemeen niveau, op bedrijfstak- en op ondernemingsniveau alsmede van de herplaatsing van werknemers die tengevolge van structurele en technologische veranderingen werkloos zijn geworden; en

b) veiligstelling van de werkgelegenheid of vergemakkelijking van de herplaatsing van getroffen werknemers ingeval van verkoop, overdracht, sluiting of verplaatsing van een bedrijf, een vestiging of een installatie.

11. Overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk zouden de methoden volgens welke uitvoering wordt gegeven aan het werkgelegenheidsbeleid mede kunnen omvatten onderhandelingen over collectieve arbeidsovereenkomsten inzake vraagstukken die de werkgelegenheid raken, zoals

- a) de bevordering en veiligstelling van de werkgelegenheid;
- b) de economische en sociale gevolgen van herstructurering en rationalisering van bedrijfstakken en ondernemingen;
- c) de herindeling en de verkorting van arbeidstijd;
- d) de bescherming van bijzondere groepen; en
- e) informatie inzake economische en financiële vraagstukken en werkgelegenheidskwesties.

12. De Leden dienen na overleg met de werkgevers- en de werknemersorganisaties doeltreffende maatregelen te nemen om multinationale ondernemingen te bewegen tot het voeren en het bevorderen van in het bijzonder het werkgelegenheidsbeleid zoals neergelegd in de Tripartiete Beginselverklaring inzake multinationale ondernemingen en sociaal beleid, 1977, en om ervoor te zorgen dat negatieve effecten van de investeringen van multinationale ondernemingen op de werkgelegenheid worden vermeden en positieve effecten daarvan worden bevorderd.

13. Met het oog op de groeiende onderlinge afhankelijkheid van de wereldeconomie, dienen de Leden, naast maatregelen op nationaal niveau, de internationale samenwerking te verstevigen teneinde het succes van de strijd tegen de werkloosheid te verzekeren.

II. Bevolkingsbeleid

14.(1) Terwijl er voor voldoende werkgelegenheid wordt zorggedragen, zouden het ontwikkelings- en het werkgelegenheidsbeleid, waar dit passend en in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk is, mede kunnen omvatten een beleid en programma's op bevolkingsgebied die zijn ontworpen om de bevordering van het gezinswelzijn en de gezinsplanning te verzekeren via voorlichtingsprogramma's en vrijwillige vorming op het gebied van bevolkingsvraagstukken.

(2) De Leden, in het bijzonder de ontwikkelingslanden, zouden in samenwerking met zowel nationale als internationale niet-gouvernementele organisaties

- a. in hun beleid en programma's op bevolkingsgebied bijzondere aandacht kunnen schenken aan het bijbrengen van begrip bij de huidige en toekomstige ouders voor de voordelen van gezinsplanning.
- b. in plattelandsgebieden het aantal gezondheidsinstellingen en gemeenschapscentra waar diensten op het gebied van gezinsplanning worden geboden, kunnen opvoeren en het aantal opgeleide personeelsleden dat deze diensten moet verlenen kunnen verhogen; en
- c. in stedelijke gebieden bijzondere aandacht kunnen schenken aan

de dringende behoefte aan de ontwikkeling van de geschikte infrastructuur en aan verbetering van de leefomstandigheden, vooral in krottenwijken.

III. Werkgelegenheid van jongeren en van kansarme groepen en personen

15. In het raam van een globaal werkgelegenheidsbeleid, dienen de Leden maatregelen te aanvaarden die beantwoorden aan de behoeften van alle categorieën personen die geregeld moeilijkheden ondervinden bij het vinden van blijvend werk, zoals bepaalde vrouwen, bepaalde jeugdige werknemers, gehandicapten, oudere werknemers, de langdurig werklozen en migrerende werknemers en zich wettig op het grondgebied van de Leden bevinden. Deze maatregelen dienen verenigbaar te zijn met de bepalingen van internationale arbeidsverdragen en -aanbevelingen betrekking hebbend op de werkgelegenheid van deze groepen en met de arbeidsvoorwaarden vastgesteld volgens de nationale wetgeving en praktijk.

16. Met inachtneming van de nationale omstandigheden en overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk zouden de maatregelen bedoeld onder punt 15 van deze Aanbeveling onder meer kunnen omvatten:

a. voor allen toegankelijke algemene vorming en programma's van beroepskeuzevoorlichting en beroepsopleiding om deze personen bij te staan bij het vinden van werk en om hun mogelijkheden tot arbeid en van hun inkomen te verbeteren;

b. het scheppen van een opleidingsstelsel dat is gekoppeld aan zowel het onderwijsstelsel als de arbeidswereld;

c. consulentenschappen en werkgelegenheidsdiensten die personen bij hun intrede op de arbeidsmarkt begeleiden en hen helpen werk te vinden dat overeenkomt met hun bekwaamheden en vaardigheden.

d. programma's die betaald werk scheppen in bepaalde streken, gebieden of sectoren;

e. programma's ter aanpassing aan structurele verandering;

f. maatregelen inzake voortgezette opleiding en omscholing;

g. maatregelen inzake beroepsrevalidatie;

h. hulp bij vrijwillige mobiliteit; en

i. programma's ter bevordering van het werken als zelfstandige en van arbeiderscoöperaties.

17.(1) Andere speciale maatregelen dienen te worden getroffen voor jongeren.

In het bijzonder:

a. dienen overheidsinstellingen en particulieren instellingen en bedrijven te worden aangemoedigd om jongeren in dienst te nemen en op te leiden met middelen aangepast aan de nationale omstandigheden en praktijk;

b. zouden, hoewel voorrang dient te worden verleend aan de inpassing

van jongeren in vast werk, speciale programma's kunnen worden opgezet met het oog op indienstneming van jongeren op basis van vrijwilligheid voor het uitvoeren van gemeenschapsprojecten, in het bijzonder plaatselijke projecten van sociale aard, waarbij rekening wordt gehouden met de bepalingen van de Aanbeveling voor speciale jeugdprogramma's, 1970;

c. dienen speciale programma's te worden opgezet waarin opleiding en werk elkaar afwisselen ten einde aldus jongeren te helpen bij het vinden van hun eerste betrekking;

d. dienen opleidingsmogelijkheden te worden aangepast aan de technische en economische ontwikkeling en dient de kwaliteit van de opleiding te worden verbeterd;

e. dienen maatregelen te worden getroffen om de overgang van school naar werk te vergemakkelijken en om plaatsingsmogelijkheden te bevorderen bij voltooiing van de opleiding;

f. dient het onderzoek naar vooruitzichten op werk te worden gestimuleerd als grondslag voor een rationeel beroepsopleidingsbeleid, en

g. dient de veiligheid en gezondheid van jeugdige werknemers te worden beschermd.

(2) De maatregelen bedoeld onder 1 van deze paragraaf dienen bij hun uitvoering nauwlettend te worden gevolgd om te verzekeren, dat ze een gunstige uitwerking hebben op de werkgelegenheid van jongeren.

(3) Deze maatregelen dienen verenigbaar te zijn met de bepalingen van internationale arbeidsverdragen en -aanbevelingen die betrekking hebben op de indienstneming van jongeren en met de arbeidsvoorwaarden die zijn vastgesteld volgens nationale wetgeving en praktijk.

18. Er zou een aan de nationale verhoudingen en praktijk aangepaste stimulan kunnen worden gegeven ten einde de tenuitvoerlegging te vergemakkelijken van de maatregelen vermeld in de paragrafen 15 tot en met 17 van deze Aanbeveling.

19. Overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk dient er volledig en tijdig overleg te worden gepleegd tussen het bevoegde gezag en de werkgevers en de werknemersorganisaties en andere betrokken organisaties over de formulering, de toepassing en het toezicht op de uitvoering van de maatregelen en programma's vermeld in de paragrafen 15 tot en met 18 van deze Aanbeveling.

IV. Technologiebeleid

20. Een van de belangrijkste onderdelen van een nationaal ontwikkelingsbeleid dient te zijn het vergemakkelijken van de ontwikkeling van de technologie als middel tot vergroting van het productiepotentieel en voor het bereiken van de belangrijkste ontwikkelingsdoelstellingen, nl. het scheppen van arbeidsplaatsen en het voorzien in de eerste levensbehoeften. Het technologiebeleid dient, met inachtneming van het niveau van de economische ontwikkeling, bij te dragen tot de verbetering van

de arbeidsomstandigheden en de verkorting van de arbeidsduur en dient mede maatregelen te omvatten ter voorkoming van het verlies van arbeidsplaatsen.

21. De Leden dienen:

a. onderzoek te bevorderen naar de keuze, aanvaarding en ontwikkeling van nieuwe technologieën en de gevolgen daarvan voor de omvang en de structuur van de werkgelegenheid, voor de arbeidsvoorwaarden, opleiding, inhoud van het werk en vakbekwaamheidseisen; en

b. onderzoek te bevorderen naar technologieën die het meest geschikt zijn voor de specifieke omstandigheden van de landen, door te zorgen voor inschakeling van onafhankelijke onderzoeksinstituten.

22. De Leden dienen te trachten door passende maatregelen ervoor te zorgen

a. dat de scholings- en opleidingsstelsels met inbegrip van de stelsels van omscholing, aan de werknemers voldoende mogelijkheden bieden zich aan te passen aan gewijzigde vakbekwaamheidseisen die het gevolg zijn van technologische veranderingen;

b. dat bijzondere aandacht wordt geschonken aan het zo goed mogelijk gebruik maken van bestaande en nog te verwerven vaardigheden; en

c. dat de negatieve effecten van technologische veranderingen op werkgelegenheid, werk- en leefomstandigheden en op de arbeidsveiligheid en gezondheid zo veel mogelijk worden uitgeschakeld in het bijzonder door in de ontwerp-fase van nieuwe technologieën rekening te houden met overwegingen van ergonomie, veiligheid en gezondheid.

23. De Leden dienen door middel van alle methoden die passen bij de nationale verhoudingen en praktijk, het gebruik te bevorderen van geschikte nieuwe technologieën en de verbinding en het overleg tot stand te brengen of te verbeteren tussen de verschillende eenheden en organisaties die betrokken zijn bij deze vraagstukken en de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties.

24. De betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties en de ondernemingen dienen te worden aangemoedigd om te helpen bij het verspreiden van algemene informatie inzake technologische alternatieven, bij het bevorderen van verbindingen op technologisch gebied tussen grootschalige en kleinschalige ondernemingen en bij het opzetten van hierop betrekking hebbende opleidingsprogramma's.

25. Overeenkomstig de nationale praktijk dienen de Leden de werkgevers- en werknemersorganisaties aan te moedigen collectieve arbeids-overeenkomsten aan te gaan op nationaal niveau en bedrijfstak- of ondernemingsniveau inzake de sociale gevolgen van het invoeren van nieuwe technologieën.

26. De Leden dienen zoveel mogelijk en overeenkomstig de nationale

wetgeving en praktijk, ondernemingen aan te moedigen om bij invoering, in hun bedrijven, van technologische veranderingen die mogelijk belangrijke gevolgen hebben voor werknemers in het bedrijf,

a. de werknemers en/of hun vertegenwoordigers te betrekken bij de planning, invoering en gebruik van nieuwe technologieën, dat wil zeggen hen in te lichten over de mogelijkheden en de gevolgen van zulke nieuwe technologieën en van te voren met hen te overleggen teneinde tot regelingen te komen.

b. een betere indeling van de werktijd en een betere verdeling van de werkgelegenheid te bevorderen;

c. zoveel mogelijk de eventuele nadelige effecten van de technologische veranderingen voor werknemers te voorkomen en te verzachten; en

d. investeringen in technologie te bevorderen die direct of indirect het scheppen van werkgelegenheid in de hand werken en bijdragen tot een geleidelijke toename van de productie en het voldoen aan de eerste levensbehoeften van de bevolking.

V. Ongestructureerde sector

27.(1) Het nationale werkgelegenheidsbeleid dient het belang te erkennen van de ongestructureerde sector als bron van werkgelegenheid, waarbij onder ongestructureerde sector dient te worden verstaan die economische activiteiten die worden uitgevoerd buiten het institutionele kader van de economie.

(2) Er dienen programma's die de werkgelegenheid bevorderen te worden uitgewerkt en uitgevoerd om gezinsarbeid en zelfstandig werk in afzonderlijke werkplaatsen, zowel in stads- als in plattelandsgebieden, aan te moedigen.

28. De Leden dienen maatregelen te treffen om elkaar aanvullende betrekkingen te bevorderen tussen de gestructureerde en de ongestructureerde sector en om voor bedrijven in de ongestructureerde sector hulpbronnen, productenmarkten, credietverlening, infrastructuur, opleidingsmogelijkheden, technische deskundigheid en meer geavanceerde technologieën beter toegankelijk te maken.

29.(1) Naast het treffen van maatregelen om het aantal arbeidsplaatsen te vergroten en de arbeidsomstandigheden in de ongestructureerde sector te verbeteren, dienen de Leden tevens het geleidelijk opgaan van die sector in de nationale economie te vergemakkelijken.

(2). De Leden dienen er rekening mee te houden dat opgaan van de ongestructureerde sector in de gestructureerde sector het vermogen van de eerstgenoemde om arbeidskrachten aan te trekken en inkomsten te vormen kan verminderen. Desalniettemin dienen zij ernaar te streven geleidelijk de maatregelen van regelgevende aard uit te breiden tot de ongestructureerde sector.

VI. Kleine ondernemingen

30. Het nationaal werkgelegenheidsbeleid dient rekening te houden met het belang van kleine ondernemingen als bron van arbeidsplaatsen en de bijdrage te erkennen van plaatselijke werkgelegenheidscheppende initiatieven tot de bestrijding van de werkloosheid en aan de economische groei. Deze ondernemingen die verschillende vormen kunnen aannemen, zoals kleine traditionele bedrijven, coöperaties en vennootschappen, bieden arbeidsmogelijkheden speciaal aan werknemers die bijzondere moeilijkheden ondervinden.

31. Na overleg en in samenwerking met de werkgevers- en werknemersorganisaties dienen de Leden de nodige maatregelen te treffen om onderling elkaar aanvullende betrekkingen te bevorderen tussen de ondernemingen bedoeld in paragraaf 30 van deze Aanbeveling en andere ondernemingen, de arbeidsomstandigheden in deze ondernemingen te verbeteren en voor die ondernemingen productenmarkten, credietverlening, technische deskundigheid en geavanceerde technologieën, beter toegankelijk te maken.

VII. Regionaal ontwikkelingsbeleid

32. Overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijk, dienen de Leden het belang te erkennen van een evenwichtige regionale ontwikkeling als middel om de sociale problemen en de werkgelegenheidsproblemen die zijn veroorzaakt door de ongelijke verdeling van de natuurlijke hulpbronnen en de onvoldoende mobiliteit van productiemiddelen te verlichten, en om de ongelijke verdeling van groei en werkgelegenheid over de verschillende regio's en gebieden van eenzelfde land recht te trekken.

33. Na overleg en in samenwerking met de vertegenwoordigers van de betrokken bevolking en in het bijzonder met de werkgevers- en de werknemersorganisaties dienen er maatregelen te worden getroffen ter bevordering van de werkgelegenheid in onderontwikkelde of achtergebleven gebieden, kwijnende industrie- en landbouwgebieden, grensgebieden en in het bijzonder die delen van het land die niet voldoende hebben geprofiteerd van de nationale ontwikkeling.

34. Met inachtneming van de nationale omstandigheden en de plannen en programma's van elk Lid, zouden de maatregelen bedoeld in paragraaf 33 van deze Aanbeveling onder meer kunnen omvatten:

- a. het scheppen en ontwikkelen van kernen en centra van groei die goede vooruitzichten hebben op het scheppen van werkgelegenheid;
- b. het ontwikkelen en versterken van regionaal potentieel met inachtneming van de menselijke en natuurlijke hulpbronnen van iedere streek en de behoefte aan een samenhangende en evenwichtige regionale ontwikkeling;

c. het uitbreiden van het aantal en de omvang van middelgrote en kleine steden teneinde tegenwicht te bieden aan de groei van grote steden;

d. het verbeteren van de beschikbaarheid, de verdeling en de toegankelijkheid van essentiële diensten vereist voor het voorzien in de eerste levensbehoeften;

e. het aanmoedigen van de vrijwillige mobiliteit van werknemers binnen een zelfde streek en tussen verschillende streken van het land door passende maatregelen op het gebied van het maatschappelijk welzijn, terwijl tevens gestreefd wordt naar bevordering van bevredigende leef- en werkomstandigheden in de gebieden waaruit die werknemers afkomstig zijn.

f. het investeren in verbeteringen van de regionale infrastructuur, de regionale diensten en regionaal bestuur, met inbegrip van de toewijzing van het nodige personeel en het bieden van opleidings- en omscholingsmogelijkheden; en

g. het bevorderen van de deelname van de gemeenschap aan de vaststelling en uitvoering van regionale ontwikkelingsmaatregelen.

VIII. Overheidsinvesteringen en speciale programma's van openbare werken

35. De Leden zouden economisch en sociaal in aanmerking komende programma's van overheidsinvestering en van speciale openbare werken kunnen uitvoeren, in het bijzonder ten einde werkgelegenheid te scheppen en te handhaven, inkomens te verhogen, armoede te vermindern en beter tegemoet te kunnen komen aan de eerste levensbehoeften in gebieden met een wijdverbreide werkloosheid en onvolledige werkgelegenheid. Dergelijke programma's dienen, waar mogelijk en passend,

a. speciale aandacht te besteden aan het scheppen van arbeidsmogelijkheden voor kansarme groepen;

b. zowel te omvatten projecten op het gebied van plattelands- en stadsinfrastructuur als de bouw van faciliteiten ter voorziening in de eerste levensbehoeften op het platteland, in de steden en in de randgemeenten en verhoogde productieve investeringen in sectoren als energie en telecommunicatie;

c. bij te dragen tot verhoging van het niveau van de sociale diensten op het gebied van bijvoorbeeld het onderwijs en de volksgezondheid;

d. te worden ontworpen en uitgevoerd in het kader van eventuele ontwikkelingsplannen voorzover deze er zijn en in overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties;

e. de personen aan te geven aan wie de programma's ten goede moeten komen, de beschikbare menskracht vast te stellen en de criteria te omschrijven voor de keuze van de projecten;

f. te verzekeren dat werknemers worden aangeworven op basis van vrijwilligheid;

g. te verzekeren dat geen menskracht wordt onttrokken aan andere productieve activiteiten;

h. arbeidsvoorwaarden te bieden in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijk, in het bijzonder met wettelijke bepalingen betreffende de toegang tot arbeid, arbeidstijden, salariering, vakantie met behoud van loon, bedrijfsveiligheid en gezondheid en uitkering wegens arbeidsongevallen; en

i. de beroepsopleiding te vergemakkelijken van werknemers die zijn aangenomen voor dergelijke programma's alsmede de omscholing van degenen die wegens structurele wijzigingen in productie en werkgelegenheid, van betrekking moeten veranderen.

IX. Internationale economische samenwerking en werkgelegenheid

36. De Leden dienen de uitbreiding van de internationale handel te bevorderen ten einde elkaar te helpen de werkgelegenheid te vergroten. Daartoe dienen zij samen te werken in internationale organen die tot taak hebben een duurzame en wederzijds gunstige toename van de internationale handel, de technische hulp en investeringen te vergemakkelijken.

37. Indachtig hun verantwoordelijkheid ten opzichte van andere bevoegde internationale organen dienen de Leden ten einde de doeltreffendheid van hun werkgelegenheidsbeleid veilig te stellen, de volgende doelstellingen te aanvaarden:

a. de groei van de productie en de wereldhandel te bevorderen, bij een toestand van economische stabiliteit en groeiende werkgelegenheid, in het kader van internationale ontwikkelings samenwerking en op basis van gelijke rechten en wederzijds voordeel;

b. te erkennen dat de onderlinge afhankelijkheid van de Staten die het gevolg is van de toenemende integratie van de wereld economie, dient bij te dragen tot het scheppen van een klimaat waarin de Staten waar passend een gezamenlijk beleid kunnen uitstippelen, gericht op de bevordering van een billijke verdeling van de sociale kosten en baten van structurele aanpassing alsmede op een billijker internationale verdeling van inkomen en rijkdom, en wel op een wijze die de ontwikkelingslanden in staat stelt de aanwas van hun beroepsbevolking op te vangen en de ontwikkelde landen in staat stelt hun peil van werkgelegenheid te verhogen en de kosten van aanpassing voor de betrokken werknemers te verminderen;

c. het nationale beleid inzake handel en structurele wijziging en aanpassing te coördineren teneinde een grotere deelneming van de ontwikkelingslanden aan de industriële wereldproductie mogelijk te maken in het kader van een open en rechtvaardig wereldhandelsstelsel, de grondstoffenprijzen te stabiliseren op een rendabel niveau dat aanvaardbaar is voor zowel producenten als consumenten en investeringen in het produceren en verwerken van grondstoffen in ontwikkelingslanden aan te moedigen;

d. het vreedzaam oplossen aan te moedigen van geschillen tussen volken en het onderhandelen inzake overeenkomsten tot vermindering

van de bewapening waarmee veiligheid voor alle volken zal worden bereikt, alsmede het geleidelijk overhevelen van uitgaven voor de bewapening voor en de omschakeling van de wapenindustrie op de productie van essentiële goederen en diensten, in het bijzonder die welke voldoen aan de eerste levensbehoeften van de bevolking en de behoeften van ontwikkelingslanden;

e. tot overeenstemming zien te komen inzake gezamenlijke actie op internationaal niveau ten einde het internationale economische systeem te verbeteren, in het bijzonder op financieel gebied, om aldus de werkgelegenheid in ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden te bevorderen;

f. de onderlinge economische en technische samenwerking te vergroten, in het bijzonder tussen landen met een verschillend niveau van economische ontwikkeling en met verschillende sociale en economische systemen, door uitwisseling van ervaringen en het tot ontwikkeling brengen van complementaire capaciteiten, in het bijzonder op het terrein van de werkgelegenheid en menselijke hulpbronnen en de keuze, ontwikkeling en overdracht van technologie in overeenstemming met wederzijds aanvaarde wetgeving en praktijk betreffende de rechten van privébezit;

g. voorwaarden te scheppen voor een aanhoudende, niet-inflatoire groei van de wereldeconomie en voor de instelling van een verbeterd internationaal monetair stelsel, dat kan leiden tot de invoering van de nieuwe internationale economische orde, en

h. een grotere stabiliteit van de wisselkoersen te verzekeren, een vermindering van de schuldenlast van de ontwikkelingslanden, het bieden van langlopende, voordelige financiële bijstand aan ontwikkelingslanden en het aanvaarden van een aanpassingsbeleid dat de werkgelegenheid en het voorzien in de eerste levensbehoeften bevordert.

38. De Leden dienen:

a. de overdracht van technologieën te bevorderen ten einde de ontwikkelingslanden in staat te stellen om daarvan op billijke en redelijke handelsvoorwaarden die te kiezen die het meest geschikt zijn voor het bevorderen van de werkgelegenheid en het voldoen aan de eerste levensbehoeften; en

b. passende maatregelen te treffen voor het scheppen en handhaven van de werkgelegenheid en voor het bieden van opleidings- en omscholingmogelijkheden. Dergelijke maatregelen zouden kunnen omvatten het oprichten van nationale, regionale of internationale aanpassingsfondsen voor hulp bij een positieve aanpassing van industrieën en werknemers die worden getroffen door veranderingen in de wereldeconomie.

X. Internationale migratie en werkgelegenheid

39. De Leden dienen met inachtneming van internationale verdragen en aanbevelingen inzake migrerende werknemers daar waar internatio-

nale migratie plaatsvindt, een beleid te aanvaarden dat erop is gericht:

a. meer arbeidsplaatsen te scheppen en betere arbeidsvoorwaarden in de emigratielanden om zodoende de behoefte om te migreren voor het vinden van werk te verminderen; en

b. ervoor te zorgen dat internationale migratie plaatsvindt onder voorwaarden die leiden tot de bevordering van volledig, productief en vrij gekozen werk.

40. Leden die gewoonlijk of herhaaldelijk aanzienlijke aantallen buitenlandse werknemers toelaten voor het aanvaarden van arbeid dienen, wanneer zulke werknemers uit ontwikkelingslanden komen, te trachten vollediger samen te werken bij de ontwikkeling van die landen, door passende intensivering van het kapitaalverkeer, uitbreiding van de handel, overdracht van technische kennis en hulp bij de beroepsopleiding van plaatselijke werknemers, ten einde een doeltreffend alternatief te creëren voor migratie ter verkrijging van arbeid en de onderhavige landen bij te staan in de verbetering van hun economische en werkgelegenheidssituatie.

41. Leden van waaruit gewoonlijk of herhaaldelijk een aanzienlijke emigratie plaatsvindt van hun onderdanen ter verkrijging van werk in het buitenland, dienen, mits dergelijke maatregelen niet onverenigbaar zijn met ieders recht om elk land, met inbegrip van zijn eigen land, te verlaten, maatregelen te treffen door middel van wetgeving, overeenkomsten met werkgevers- en werknemersorganisaties of op iedere andere wijze die in overeenstemming is met de nationale omstandigheden en praktijk, gericht op het voorkomen van misbruiken in het stadium van aanwerving of vertrek die kunnen leiden tot illegale binnenkomst, illegaal verblijf of illegale tewerkstelling in een ander land.

42. Ontwikkelingslanden die tevens emigratielanden zijn, dienen ten einde de vrijwillige terugkeer van hun onderdanen die weinig voorkomende bekwamheden bezitten, te vergemakkelijken:

a. de nodige aanmoedigingen daartoe te bieden, en

b. de samenwerking in te roepen van de landen die hun onderdanen in dienst nemen alsmede die van het Internationale Arbeidsbureau en andere internationale of regionale organen die zich met dit vraagstuk bezig houden.

43. De Leden, zowel de ontvangende landen als de landen van herkomst, dienen passende maatregelen te treffen om

a. misbruik te voorkomen bij de werving van arbeidskrachten voor werk in het buitenland;

b. uitbuiting van migrerende werknemers te voorkomen; en

c. te zorgen voor de volledige uitoefening van het recht op vrijheid van vakvereniging en om zich te organiseren en collectief te onderhandelen.

44. De Leden, zowel de ontvangende landen als de landen van herkomst, dienen wanneer dit nodig is, met volledige inachtneming van

bestaande internationale arbeidsverdragen en -aanbevelingen inzake migrerende werknemers, bilaterale en multilaterale overeenkomsten te sluiten die zaken betreffen als het recht van binnenkomst en verblijf, de bescherming van rechten die voortvloeien uit het dienstverband, de bevordering van vormings- en opleidingsmogelijkheden voor migrerende werknemers, sociale zekerheid en hulp aan werknemers en hun gezinsleden die naar hun eigen land wensen terug te keren.

De voorgaande tekst is de authentieke tekst van de Aanbeveling, naar behoren aangenomen door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar zeventigste zitting, welke werd gehouden te Genève en voor gesloten werd verklaard op de zesentwintigste juni 1984.

TEN BLIJKE WAARVAN wij onze handtekening hebben geplaatst op de zevenentwintigste juni 1984.

De Voorzitter van de Conferentie,
(w.g.) ANNA-GRETA LEIJON

De Directeur-Generaal van het Internationale Arbeidsbureau,
(w.g.) FRANCIS BLANCHARD

Uitgegeven de vijfde december 1985.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H. VAN DEN BROEK